

chowania i kształcenia domowego w rodzinach szlacheckich okresu staropolskiego (XVI-XVII wieku). Pamiętniki i poradniki posłużyły odtworzeniu postulatów i rzeczywistości pedagogicznej dotyczącej środowisk rodzinnych w Polsce wieku XVIII. Szczególnie interesujące referaty wygłosili: prof. Kalina Bartnicka (Warszawa) i dr Adam Winiarz (Lublin).

Opracowania dotyczące wieku XIX cechowały się większą niż poprzednie różnorodnością tematyczną. Miały one bowiem, tak jak w przypadku wystąpienia prof. Jana Hellwiga (Poznań) o czasopiśmiennictwie polskim początku XIX wieku jako podstawy źródłowej badań nad dziejami rodziny, aspekt metodologiczny oraz odtwarzały praktykę nauczania domowego. Temu właśnie zagadnieniu poświęciła swoje badania źródłowe prof. Krystyna Wróbel-Lipowa (Lublin), charakteryzując rodzinę Stanisława K. Zamoyskiego, a także mgr Tadeusz Epsztajn (Warszawa) opisując to zjawisko w rodzinach ziemiańskich. Inne referowane w tym dniu konferencji opracowania dotyczyły różnych aspektów życia, zachowania tożsamości narodowej i aktywności kulturowej rodziny w okresie zaborów, ze szczególnym uwzględnieniem Galicji, Śląska i Zaolzia (np.: prof. Eleonora Sapia-Drewniak i Zenon Jasiński – Opole). Z kolei literatura pedagogiczna i społeczno-polityczna były bazą źródłową dla poznania koncepcji wychowawczego funkcjonowania rodziny w tym okresie. Zagadnienie to stanowiło przedmiot zainteresowania prof. Danuty Koźmian (Szczecin) oraz dr dr. Andrzeja Klisia (Kraków) i Wiesława Jamrożka (Poznań).

W referatach wygłoszonych w trzecim dniu obrad poświęconemu pierwszemu dekadom wieku XX, analizowano między innymi proces wychowania w rodzinie małomiasteczkowej (prof. Regina Renz – Kielce), instytucji wspomagających to środowisko i w tym aspekcie model współpracy domu rodzinnego uczniów ze szkołą w okresie Drugiej Rzeczypospolitej (dr Krzysztof Jakubiak – Bydgoszcz) oraz wydobyto z zapomnienia koncepcję gniazd sierocych wypracowaną przez Lidę von Wolfring (mgr Roman Leppert – Bydgoszcz).

Cennym i bardzo istotnym dopełnieniem tematyki obrad były dwa wystąpienia: ks. prof. Józefa Wilka (Lublin), przedstawiające rodzinę w świetle doktryny Kościoła Katolickiego oraz relacjonujące stan badań nad tytułowym problemem konferencji we współczesnej literaturze pedagogicznej.

Na wniosek przewodniczącego obrad – kierownika Katedry Historii Wychowania Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy – prof. dr hab. Juliusza Jundziłła, uczestnicy konferencji postanowili włączyć się do opracowania wspólnego, koordynowanego przez bydgoską Katedrę, programu badań nad dziejami rodziny jako środowiska wychowawczego i wychowaniem rodzinnym, prowadzonych zarówno w aspekcie powszechnym jak i narodowym.

Zapowiedzi

Planowane konferencje ISCHE

Amsterdam – 16 spotkanie – 10-13.08.1994 „Edukacja i przemiany kulturowe 1500-1994”

Tematyka konferencji:

jak wychowywać dzieci, co powinny one wiedzieć, w co wierzyć, jak powinny działać – są to pytania, jakie stawiają sobie rodzice i wychowawcy na całym świecie. Każde pokolenie musi szukać odpowiedzi na te pytania. Z jednej strony – wychowanie i nauka w szkole, wychowawcy dokonują wyboru, z drugiej zaś strony są czas, warunki społeczne, polityczne, narodowe i wyznaniowe, które nakładają na wychowawców pewne ograniczenia. Kolejne spotkanie ISCHE ma być próbą odpowiedzi na szereg pytań dotyczących zależności edukacji od kultury.

Obrady odbywać się będą w 4 sekcjach:

1. transfer kulturowy – system edukacji a władze regionalne, narodowe itp.;
2. transfer kulturowy i wychowanie dziecka w rodzinie;
3. transfer kulturowy i subkultury młodych;
4. drogi transferu kulturowego – książki, obrazy, tradycja ustna, metody nauczania itp.

Berlin – 17 spotkanie – 13-16.09.1995

„Historia nauk o wychowaniu”

Proponowana dyskusja w ramach następujących grup:

1. Powstanie i rozwój nauk w czasach nowożytnych;
2. Badania i refleksja pedagogiczna w kontekście społeczno-politycznym;
3. Nauka pedagogiczna i praktyka zawodowa;
4. Paradygmaty i ich przemiany w naukach pedagogicznych;
5. Nauka o wychowaniu i sąsiadujące z nią dyscypliny.

Szczegółowe informacje – Prof. dr Harald Scholtz, Arnimallee 9, 14195 Berlin, fax 030-838 5889

Kraków – 18 spotkanie – 1996

„Edukacja w zmieniających się strukturach społecznych, politycznych, gospodarczych i prawnych”

Obrady odbywać się będą w następujących sekcjach:

1. Wpływ zmian społeczno-ekonomicznych na edukację – perspektywa historyczna
2. Zmiany polityczne i ich konsekwencje wychowawcze – retrospektywa i perspektywy
3. Ustawodawstwo szkolne a zmieniająca się rola edukacji w czasach nowożytnych i współczesnych

Organizatorem jest Katedra Historii Oświaty i Wychowania WSP im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Konferencja odbędzie się w trzeciej dekadzie sierpnia 1996, dokładny termin podany zostanie później.

Planowane krajowe spotkania historyków wychowania

Wrzesień (26-27) 1994 – Katedra Podstaw Pedagogiki i Historii Wychowania Uniwersytetu Śląskiego – „Teoretyczne i praktyczne oferty edukacyjne we współczesnej pedagogice i ich źródła historyczne”.

Celem konferencji jest dokonanie przeglądu współczesnych, teoretycznych i praktycznych koncepcji oraz wskazanie ich historycznych źródeł. Obrady koncentrować się będą wokół następujących problemów:

1. Planowana reforma edukacji w Polsce i jej alternatywy;
2. Wychowawcze i dydaktyczne innowacje teoretyków i praktyków w polskiej pedagogice;
3. Historyczne źródła współczesnych koncepcji pedagogicznych.

Październik (18-20) 1994 – Zakład Historii Wychowania, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza Poznań – Forum Historyków Wychowania nt. „Stan i potrzeby historii wychowania”.

Obok obrad plenarnych przewidziano również dyskusję w trzech sekcjach:

1. Problematyka historii wychowania do końca XVIII wieku;
2. Problematyka historii wychowania XIX i XX wieku;
3. Zagadnienia dydaktyki historii wychowania.

Zgłoszenia można jeszcze nadsyłać do 14 września 1994 roku na adres: Zakład Historii Wychowania WSE, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, ul. Szamarzewskiego 89, 60-568 Poznań

Listopad 1994 – Polska Akademia Nauk – Warszawa – „Reformy szkolne w Polsce w czasach nowożytnych”.

Kwiecień – maj 1995 – Instytut Pedagogiki WSP w Rzeszowie, nt. „Myśl edukacyjna w Galicji (1772-1918). Ciągłość i zmiana”.

Proponowana problematyka konferencji obejmuje: „wątek rodzimy i obcy w edukacji i myśli edukacyjnej”, podstawowe orientacje i nośniki myśli edukacyjnej.

Z ŻYCIA SEKCJI HISTORII WYCHOWANIA

Inicjatywa zorganizowania Sekcji Historii Wychowania w ramach Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego podjęta została podczas Zjazdu Pedagogicznego obradującego w dniach 10-12 lutego 1993 roku (Warszawa-Rembertów). W dniu 10 marca 1993 roku Zarząd Główny PTP inicjatywę tę formalnie zaakceptował przyjmując zarazem ramowy program Sekcji.

Wyboru władz Sekcji dokonano w czasie trwania konferencji naukowej nt. „Metodologia w badaniach naukowych historii wychowania” w Łodzi, w kwietniu 1993 roku. Na przewodniczącego SHW powołano wówczas prof. dra hab. J. Hellwiga, sekretarza – dra W. Jamrożka, członków Zarządu – prof. dr hab. D. Dryndę i dra Sławomira Sztobryna. Ukonstytuowała się równocześnie Rada Wydawnicza Sekcji (prof. dr hab. D. Koźmian, prof. dr hab. L. Mokrzejki, dr S. Sztobryn). Rada miała stanowić także ścisłą redakcję projektowanego rocznika Sekcji (uruchomienie tego rocznika pozostaje nadal w sferze planów).

Sekcja Historii Wychowania PTP skupia aktualnie ponad 50 członków reprezentujących różne ośrodki badawcze w kraju. Wielu z nich utrzymuje bliskie kontakty z zagranicznymi ośrodkami badawczymi i organizacjami skupiającymi historyków wychowania, w szczególności z International Standing Conference for the History of Education (ISCHE).

Najbliższe spotkanie członków Sekcji odbędzie się w pierwszym dniu konferencji naukowej organizowanej przez Zakład Historii Wychowania UAM i SHW PTP w Obrzycku pod Poznaniem, 18 października 1994 roku. Uprzejmie prosimy o nadsyłanie dalszych zgłoszeń do udziału w tym spotkaniu i uczestnictwa w konferencji (nadal jest to jeszcze możliwe; końcowy termin nadsyłania zgłoszeń został ustalony na dzień 14 września 1994 r.).

